LEYSE VE İSİM CÜMLESİNİN OLUMSUZU

ليس و الجملة الاسمية المنفية

Leyse de "*Kâne* ve grubu"ndandır. Sadece isim cümlesinin başına gelir ve cümleye "*değildir, yoktur*" anlamları katar. *Kâne* gibi mubtedâyı ref, haberi ise nasb yapar. *Leyse*, mâzî olarak çekilir; ancak muzâri ve emir kipi yoktur.

Çoğul (Cem‘)	İkil (Tesniye)	Tekil (Mufred)	
هُمْ لَيْسوا	هُما لَيْسا	هُوَ لَيْسَ	Gâib
هُنَّ لَسْنَ	هُما لَيْسَتا	هِيَ لَيْسَتْ	Gâibe
أَنْتُمْ لَسْتُمْ	أَنْتُما لَسْتُما	أَنْتَ لَسْتَ	Muhâtab
أَنْتُنَّ لَسْتُنَّ	أَنْتُما لَسْتُما	أَنْتِ لَسْتِ	Muhâtaba
نَحْنُ لَسْنا		أَنا لَسْتُ	Mutekellim

Şimdi *Leyse*'nin isim cümlelerinin başında kullanımını inceleyelim:

Hava ılıktır.	الجَوُّ مُعْتَدِلٌ.
Hava ılık değildir.	ليس الجَوُّ مُعْتَدِلاً.
Öğrenciler sınıftadır.	الطُلّابُ في الصّفِّ.
Öğrenciler sınıfta değildir.	ليس الطُّلّابُ في الصّفِّ.
Bu sınavlar kolaydır.	هذه الإِمْتِحاناتُ سَهْلَةٌ.
Bu sınavlar kolay değildir.	لَيْسَتْ هذه الامْتِحاناتُ سَهْلَةً.
Ben çalışkan bir öğrenciyim.	أنا طالِبَةٌ مُجْتَهِدَةٌ.
Çalışkan bir öğrenci değilim.	لَسْتُ طالِبَةً مُجْتَهِدَةً.

Leyse, haberi şibih cümle olan isim cümlesinin başına gelebilir.Örneğin;

لَيْسَ القَلَمُ في حَقيبَتي. Kalem çantamda değildir.	القَلَمُ في حَقيبَتي. Kalem çantamdadır.
لَيْسَتْ الكُتُبُ فوق الطّاوِلَة. Kitaplar masamın üstünde değildir.	الكُتُبُ فَوْقَ الطّاوِلَة. Kitaplar masanın üstündedir.
لَيْسَ في الصّفِّ طُلّابٌ. Sınıfta öğrenciler yoktur.	في الصّفِّ طُلّابٌ. Sınıfta öğrenciler vardır.
لَيْسَ على الشّجَرَةِ عُصْفورٌ. Ağacın üstünde bir serçe yoktur.	على الشّجَرَةِ عُصْفورٌ. Ağacın üstünde bir serçe vardır.
لَيْسَتْ أمامَ البيتِ سَيّارَةٌ. Evin önünde bir araba yoktur.	أمامَ البَيْتِ سَيّارَةٌ. Evin önünde bir araba vardır.

dikkat

Haberin mubtedanın önüne geçtiği örneklerde Leyse'nin "*yoktur*" anlamı verdiğine dikkat ediniz.

Şimdi *Leyse* ile kurulmuş bir cümlenin irâbını yapalım:

لَيْسَتْ السّيّارَةُ جَديدَةً. (Araba yeni değildir.)

لَيْسَتْ : *Kâne* ve grubundan

السّيّارَةُ : *Leyse*'nin ismi, merfû, ref alâmeti sondaki damme.

جَديدَةً : *Leyse*'nin haberi, mansûb, nasb alâmeti sondaki fetha.

Leyse'nin kullanımını öğrendiniz. Artık selâmlaşma ifadelerindeki sorulara olumsuz yanıt verebilirsiniz.

Örneğin;

Dede: Merhaba Ahmet, Nasılsın?
Ahmet: Ben iyi değilim, dedeciğim.
Dede: Niçin iyi değilsin? Bir sorunun mu var?
Ahmet: İki gündür hastayım.
Dede: Geçmiş olsun oğlum.
Ahmet: Teşekkür ederim dedeciğim.

الجَدُّ: مَرْحَباً يا أحمد، كَيْفَ حالُكَ؟
أحمد: أنا لَسْتُ بِخَيْرٍ يا جَدِّي.
الجَدُّ: لِماذا لَسْتَ بِخَيْرٍ؟ هل عِنْدَكَ مُشْكِلَة؟
أحمد: أنا مَرِيضٌ مُنْذُ يَوْمَيْنِ.
لجَدُّ: سلامتك يا ابني.
أحمد: الله يسلّمك يا جَدِّي.

Öğrenme Çıktısı

3 Kâne ve grubundan olan ve "değildir" anlamına gelen leyse'yi kullanarak isim cümlesini olumsuza çevirebilme

Araştır/ Tekrarla 3

Aşağıda verilen isim cümlelerini *Leyse* ile olumsuza çeviriniz.

الصالةُ مُنيرةٌ.

القاموسُ على الطّاولَةِ.

İlişkilendir/ Karşılaştır

Kur'an-ı Kerîm'in "Nisa Sûresi" 94. ve "En'âm Sûresi" 70. ayet-i kerimelerindeki *Leyse*'nin kullanımını inceleyiniz.

Anlat/ Paylaş

Arkadaşlarınızla birbirinize sorduğunuz "nasılsın" sorularını *Leyse* ile olumsuz olarak yanıtlayınız. Bu olumsuzluğun nedenini belirtiniz.